

Felvidéki Híradó.

KÖZMŰVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, IPAR-, KERESKEDELMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP

MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:

Egész évre	4 ft
Fél évre	2
Negyed évre	1

Felétős szerkesztő:

Fehér János. Főmunkatárs: **Révész Lajos.**

Kiadóhivatal: a turóc-szt.-mártoni „Magyar Nyomda”.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőségbe, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalra címezve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők.

Magánhirdetések legutányosabban, árszabály szerint

Hivatalos hirdetések díja: 100 szög 2 ft. ezentúl minden megkezdett száz szónál 50 krral több.

Lapunk számára hirdetőket elfogad a „Bontor ügyvédség és a Magyar. Társ. Irod.” hirdetői irodája Budapest, Granton-utca 1. szám.

† **Borsai Szüllő Géza.**

1831—1896.

El voltunk rá készülve, hiszen egy éve már, hogy napról-napra haldokolt s mégis, mikor ma egy hete szárnyra kelt a Hírb-ír, hogy a mi szerettett tanfelügyelőnk meghalt, szívünk összeszorult, szemünket elhomályosította a könnyek árja és felsóhajtottunk: mégis! mégis!

Egy emberrel van kevesebb a földön! Mindennapi eset! mondja rá, aki a boldogultat közelebről nem ösmerte. De mi, akiket a sors kedvezése közelebb hozott az ő nagy, nemes szívéhez, tudjuk, szívünk sajnásával érezzük, hogy egy igaz embert, egy nagy ideálistát veszítettünk benne.

Meghalni! Milyen rövid s milyen rémes jelentésű szó! Megsemmisül a test, a lélek porhüvelyé; összeomlik a rokonszenves, kedves alak. Eltűnik az ajkak barátságos mosolya, el a szemek lelkes ragyogása. Nem látjuk többé a hatalmas, erőteljes alakot, melyben épen olyan nagy szív lakozott. Elröppent az az ideális szép lélek, mely mindenkinek javát akarta s mely utolsó pillanatáig nem tudott hinni abban, hogy vannak rossz emberek is. Megsemmisült az a nemes akarat, mely olyan szívósággal tudott buzgólkodni a közös érdekében.

Meghalni! Itt hagyni mindent, ami lelkének kedves volt; mindent, ami őt munkás életében öröme gerjesztette. Itt hagyni családot, hazát, ezt az annyira imádott hazát, melyért olyan szívesen ontotta egykor vérért; itt hagyni a jó barátok seregét; örökre elszakadni az ideális, nemes céloktól, melyek után egész életében olyan igaz odaadással törekedett.

Nagyon kegyetlen, nagyon szomorú, nagyon lehangoló, hogy egy életnek így kell megsemmisülnie!

Nagyon kegyetlen, nagyon szomorú, nagyon lehangoló, ha az ember-élet a halállal csak

ugyan végleg megsemmisül. De van valami vigasztaló, valami biztató még a halál gondolatában is, ha tudjuk, hogy az nem jelenti a teljes, a tökéletes megsemmisülést.

És Szüllő Géza bizony, bizony nem élt hiában; az ő élete nem vész el nyomtalanul; halála nem jelenti nevének teljes, tökéletes megsemmisülését.

Nemcsak gyermekeiben, nemcsak barátai emlékezetében marad fenn az ő neve; de fenn marad hosszú időig nagyobb alkotásaiban. És ezeket keresve, nem is kell a messze multba vissza térnünk.

Mondjuk, hogy néhány évtized múltával utána költözik barátainak, tisztelőinek serege s azok mind, kiket szíve jóságával halála közeleztet. De itt marad a turóc-szent-mártoni és a rutkai állami iskolák díszes palotája, melyek fölépítésén olyan buzgalommal fáradozott; itt marad az a most megnyitott szép egyenes utca, mely a r. kath. iskolától az állami tanintézetekhez kivezet, a mely kizárólag neki köszönheti létrejöttét és a melyet méltán Szüllő Géza utcának lehetne s kellene elneveznünk. Ezek a messze jövőben is hirdetni fogják, hogy a boldogult nemcsak akart, de tudott is tenni, ha valami szép cél hevitte.

Minden emlékkönlé maradandóbb emléket emelt ő magának Turóc vármegyében. És meg vagyunk győződve, hogy neve tovább fog élni, mint azok, akik személyesen ismertük.

De, ha találunk is enyhülést e gondolatban, megvizsgálatódnak mégsem tudunk; mi legalább, akik annyit vesztettünk az elhunytban. Mert, ha valaki, úgy mi, Turóc vármegye tanítói tudjuk s érezzük, hogy nagyon nagy a mi veszteségünk. Sokkal áldottabb szíve volt, semhogy merev bürokratia tudott volna lenni és sokkal igazibb úr volt, semhogy lenézni tudta volna, aki nálánál alacsonyabb sorsnak volt osztályosa.

Nem főnöke, de atyja volt a tanítóságnak és azzal a szívében lakozó nagy szeretettel hatalmasabb paedagogusnak bizonyult száz tudósnál. Ha korholt, ha megrovott egyik

kezével, a másikkal azonnal nyújtotta a balzsamot, mely a fájdalmas sebre olyan jól esett. Ha rád olvasta a törvény rideg paragrafusát, azonnal enyhítette néhány szíves, barátságos tanácssal, s ha másként nem lehetett egy jól alkalmazott adomával vette el a szigor bántó életét.

Tudva, akarva soha senkit meg nem bántott, senkinek kárt nem okozott; és, ha mégis megtörtént a vitalkozás hevében, volt benne elég férfiaság, hogy hibája beismerésével tegye jóvá, ha mit valaki ellen vétett.

És amennyire igaz barátja volt az ő tanítóinak, épen olyan lelkiismeretes buzgalommal szolgálta a közérdeket. Nem ismert fáradságot, ha valamely új iskola felállítására vált szükségessé és nem egyszerű nagy kellemetlenségeket kellett elviselnie, csakhogy a magyar kultúrát Turócban előbbre haladva lássa.

Bizony, állíthatjuk, hogy a kulturális törekvéseknek egyetlen harcosa sincs, aki lelkesebben és több jóakarattal szolgálja e szent ügyet, mint az istenben boldogult. És kívánatos, hogy nemes példája még sokáig serkentessen bennünket hasonló önzetlen munkásságra.

Isten Veled elköltözött igaz ember! Emlékedet híven megőrizzük s iparkodni fogunk nyomdokaidon haladni.

Isten Veled!

Életrajzi adatait röviden ezekben adjuk:

Borsai Szüllő Géza született 1831-ben a pozsonyi megyei Nagy-Borsán.

Gimnáziumi tanulmányait a nagyszombati főiskolában kezdte, a nagyobb osztályokat Pozsonyban végezte, hol legkedvesebb tanítványa volt a nagyírú historikus Römer Flórisnak. Az egyetemelt Pozsonyban és Bécsben hallgatta.

A szabadságharc kitérősekor beállott a Vilmos-huszárok közé, és vitézül küzdötte végig a harcot, mint hadnagy.

1861-ben, az alkotmányos aera föltéttségével, a szepcei járás szolgabírája lett s járása ügyeit a legkitűnőbbben vezette; de már februárban az egész vármegye tisztikarával együtt lemondott állásáról.

A „FELVIDÉKI HIRADÓ” TÁRGÁJA.

Téli rege.

— Irtá: **Gottler Lajos.** —

A Reóthey grófi család csak nyáron át lakik ősei kastélyában, mely gyönyörű rengeteg közepén fekszik, fél órányira a falutól. A telet rendszeren Bécsben töltik s ilyenkor a családi kastély hosszú sor ablakán le vannak bocsátva a fehér vászon függönyök, nincs oda benn senki, csak az ősök füstös képei a falon, kőcimer a kapu fölött.

A földszintnek azonban mindig van lakója. Döcskay Ákos jószágigazgató lakik ott, családjával.

Az alacsony, bolthajtásos ebédőben barátságos melegét áraszt a nagy cserépkályha. A vastag faiba vágott ablakmélyedés olyan tágas, mintha külön kicsi szoba volna. Ezústhajú öreg asszony ül ott, kötésével a kezében. A vasrostélyos ablakon át kilátás az erdőre, hol a tiszta fehér szűzhóval borított szárazos fák mereven nyulnak ég felé, szétterjesztve kopár ágaikat.

Az öreg asszony jó ideje ül már ott, elmerülve gondolataiba, mikor szóke furtú kis leány szalad be a szobába.

— Nagymama! mikor jön a krisztkindli?

A nagymama abbahagyja a kötést s levezi szemüvegét fáradt szeméiről, aztán ölébe vonja a gyermeket

és reszkető kezeivel végig simítja annak rózsás két orcáját.

— Majd estére, gyermekem. S ha jól viseted magad, meglátod csak, mennyi sok szép mindent hoz neked. Ez az öreg asszony és ez a kis lány képezik a Döcskay családját, mióta nejét elvesztette. Az egyik édes anyja, a másik gyermeke.

— Hajas babát is kapok? Nagymama!

— Azt majd meglátjuk estére, addig türelemmel kell lenni.

— Azt mondta a dada, hogy az Edith grófnő krisztkindlije is küld nekem játékok, meg cukrot. Bizony! Edith grófnő is kap krisztkindlibe egy vén herceget és nem fog többet nyáron ide jönni, mint tavaly, mikor a papával mindég együtt lovagoltak az erdőn. Bizony!

És fontoskodva bólint a fejével.

— Majd megmosom a dadának a fejét, csak boldondokat beszélnék neked.

Az öreg asszony föláll és idegesen kezd dobolni ujjával az ablaktáblán. Oda künn sűrű pelyhekben hull a hó. A tél proletaria, néhány éhes veréb, fázva gubbaszkodog a kopár galyakon.

Pedig nem egészen bolond beszéd ám az, amit a dada mondott a gyermeknek.

Tudja azt nagymama igen jól. A ma reggeli lapok már előre közölték a karácsony estére tervezett iőuri eljegyzés híret. Preussburg Henrik herceg a vőlegény.

Egy német nábob, aki itt-ott nagyatyja lehetne a szép Reóthey comtesseinek. Döcskay is elolvasta a hymen hírt és nyomban rá, vállára vetve fegyverét, kiment az erdőre Ebédre sem jött haza. Vitt a tarisznyába. Hja! sok a vadország. Résen kell lenni. Pedig a minap is, közvetlen a feje fölött, sivtva fűrődött egy golyó a fába és még se fél tőlük.

Eközben beesteledett és az öreg asszony nyugtalanokdini kezdett, hogy fia még mindig nem jön haza. Már meggyújtottak a nagy függő lámpát, s a théának való viz is régen föl forrt, mikor végre megszólalt a csengő, mely a családfo hazajöttét jelz. Margitka tapsolva örömeiben, szaladt a papa elébe.

Komor kinézésű, szalás férfi lépett a szobába. Vastag bajsán jégcsapok csörögnek s hatalmas szakállá mellett veri. Egy pillantás alatt ölébe kapja a kis lányt, az meg lecsokolja arcáról a fagyot, vékony karjával átölelve apja nyakát.

— Most pedig szépen kímégy a konyhába és majd csak akkor jössz be, amikor csöngetek.

A gyermek szónékiül engedelmeskedik a nagymama meg lovpa könnyet törül szeméiből. Aztán bemennek ketten a másik szobába, hol a karácsonyfa már készen áll, csak a viaszgyertyákat kell meggyújtani rajta.

— Nézd csak, Ákos: s az öreg asszony felénken emeli föl a fehér leplet, egy kis asztalról, mely rakva van értékes gyermekjátékokkal és finom nyalánsággal.

1878-ban Trefort megkínálta Zólyom és Turócmegyék vezetésével. Ambíciója és hazafias munkakedve ösztönözték az ajánlat elfogadására.

Turócvármegyét azonnal megszerette s innen irt első levelében örömmel értesítette nejét, hogy milyen otthonosan találja itt magát s az első benyomások után is biztosra veszi, hogy itt minden magyar ember lelkében él az a láng, mely őt hazafias tevékenységre serkenti.

E reményében nem is csalódott, mert Turócvármegye lelkes, hazafias közönsége mindenkor híven kitartott mellette és istápolta őt hazafias, kulturális törekvéseiben.

Mikor aztán a vármegye tanügyét külön választották, határozottan kijelentette abbéli óhaját, hogy Turócvármegyét tarthassa meg; melyet, hogy mennyire megszeretett, igazolják halálos ágyán mondott ezen szavai:

»Az lett volna a furcsa, hogy egy öreg hazafi, a ki a hazáért vért is ontotta s a kit a sors ősi fészkéből kiragadott, ne találja volna Magyarországon egy másik fészket, ahol szemeit nyugodtan lehunyhassa... Én megtaláltam Turócvármegyémben!»

Igazolja továbbá azon határozottan kijelentett kívánsága, hogy itt temessék el, ahol szívének minden meletét olyan áldott munkássággal áldozta fel a közfőrt.

Iteni tevékenységét nem sorolhatjuk fel az alkalommal részletesen; elég annyit mondanunk ezek után, hogy lépten-nyomon az ő maradványait alkotásaival találkoznak.

Nincsen kulturizét a vármegyében, mely ne köszönhetne neki valamit és nincsen tanító, a ki halas kegyelettel el ne záradokolna ahhoz az újonnan felhantolt sírhoz, hogy egy buzgó imát mondjon az elköltözött lelki údvéért!

Legyen könnyű az a hant a kedves emlékü halott fölött!

A temetés.

A délutáni órákban már telve voltak a halottasház melletti utcák. A vidékről egymás után érkeztek a kocsi, hogy a mindenki által szeretett s nagyrabecsült embernek megadassék a végtiszteség. Négy óra körül megérkezett a hazhoz Cserei Emil plébános s rövid imája után, kezdetét vette az utolsó, a leghatóságos megbúcsúzás a boldogult özvegye, fia, s rokonai részéről. Ezután leemelték a ravatáról s a halottas kocsiba vitték a koporsót a szeretett mesterhez híven ragaszkodó tanárok; majd megindult a hosszú menet a templom felé.

A menetben részt vett a városnak apraja, nagya s a megyének egész előkelősége. Nagyobb részvétet alig lehet gondolni, mint a milyent a temetésnél láttunk. Ott volt, a ki csak szerét ejthette, vallás és nemzetiégi külsőség nélkül. A halottas kocsit előtt egy másik kocsi vitte a nagyszámú s szebbnélsebb koszorúkat. A ravatra helyezett koszorúk szalagjain a következő felirások voltak olvashatók:

A család részéről:

Isten veled! A viszontlátásra. — Felejthetlen jó apáinknak: Árpád és Géza. — Emlékedet szeretettel őzi: Lajos és családja (Nemeth Lajos). — Isten veled, a viszontlátásra: Árpád és családja (Olgay Árpád). — Rokoni részvétel: Elma, Dezső és családja (Sigmund Dezső). — Szerető rokonának: Gyula (Abrahamffy Gyula). — Felejthetlen Gézának: Arányiék.

Ezt... Bécsből küldték. Meg akartam neked mutatni.

A Doecskay arka elkomorul s megvetőleg fordít háta az ajándékoknak.

— Ettől megkímélhetlek volna. Nem szeretek alalmazniat elfogadni.

Édes anyja főlshaját, aztán hozzá fognak ketten megújítani a kicsiny gyertyákat.

Lassanként megtelik a szoba, a viasz gyertyák és fenyőfa kedves illatával. Látni kellett azt a napbarátnót, komoly férfit, milyen gyöngéd gondoskodással forgolódnék a karácsonyfa körül. Néha, futó mosoly jelenik meg okos sötét szemében s ilyenkor látszik csak, hogy nincs több harmincöt évesnél. Örökös komoly munkában töltve életét, soha sem fordított sok gondot külsejére s emiatt is néz ki idősebbnek. Mielőtt jelenlegi állását elfoglalta volna, a Reöthy gróf uradalmában, erdőmester volt, egy állami birtokon. Nagyon keveset forgóldott női társaságban s az meg is látszik modorán. Egyneslelkű, vas jellemű férfi, aki nem szívesen veti magát alá, bizonyos üres társadalmi formáknak, melyeknek semmi jelentőségét nem tulajdonít. Házassága is olyan körülmények közt jött létre, mely jellemzi az egész embert. A faluban, ahol azelőtt lakott, a református lelkész és neje rövid idő alatt, egymásután elhaltak, a legnagyobb nyomorúságban, minden támasz nélkül hagyva tizenhat éves lányokat. Mikor Doecskay erről értesült, elment a

Testületlektől:

Thuróc vármegye tisztviselői: Szüllő Gézának. — A magyar Casino: Volt elnökeinek. — A turóc-szentmártoni állami iskolák tanstestülete: Szeretett főnökének. — A turócmegyeyi általános tanító egyesület: A tanítók atyjának. — Kr. Skódozorcovi: s. v. m. priemiselný spolok. — A turóc-szt. mártóni izr. hitközség: Szüllő Gézának tisztelet jeléül. — Svoju školdozorcovi: Ev. učitelia senior túrcánkeho. — A tanítók igazi atyjának: A ruttkai tanstestület. — A turócmegyeyi négyesület: Szüllő Gézának. — A zióvárajai tanítóképző tanárai: Szüllő Géza kir. tanácsos-tanfelügyelőnek. — Felejtethetlen munkatársának: A Felvidéki Híradó szerkesztőjének. — Ruttkai isk. Gondnok: Szüllő Gézának.

Egyesektől:

Szeretett barátjaink: Justh Kalmán, Sarolta, Anna. — Barátjaink: id. Justh György és neje. — Szeretett barátjaink: Justh Ferenc és Mária. — Szeretett barátjaink: ifj. Justh György és neje. — Emlékedet szeretettel őzi: Lajos és családja (Lehotzky Lajos). — Felejtethetlen barátunknak: Fekete család. — Felejtethetlen barátjának: Lehotzky család. — Szeretett atyai barátunknak: Boldisák. — Halás szeretettel: Révészék. — Szeretettünk jeléül: Kertészék. — Örökké feledhetlen jövőjének: Uyhárik Szende. — Tisztelet és hala jeléül: Katona család.

Felirat nélküli renek virágkoszorúkat küldtek:

Ifj. Justh György és neje, Zorkóczy Tivadar és neje, dr. Petrikovics és neje, Michnik Gyuláné, Bulovszky Simon és családja, Kossuth Márton kis leányai.

Azonkívül még vagy 10 koszorú — melyeknek adományozói a résztvevők sokasága miatt — kitudni nem lehetett.

A templomba érve, hat tanár leemelte a koporsót s bevitte a szentélyben felállított emelvényre, s megkezdődött a gyászszertartás, melyet Pavlovics József címzetes kanonok, szucsáni plébános végzett fényes segédlettel. A kanonok új megfathatóságtól áthatott imája alatt könnyű tolt a szemekbe. Az egyházi szertartás végeztével a koporsó ismét a gyászkoosira helyeztetett s megindult a menet a temető felé. Ott a szokásos beszentelés s ima után Cserei Emil plébános szép imát mondott előbb magyar, aztán öt nyelven, végül pedig Boldis Ignác a helybeli állami iskolák igazgatója az alábbi beszédet mondotta el:

Tisztelt gyászoló gyűlekezet!

Még néhány perc, s mindaz a mi benned földi és mulandó nív, drága halott, visszazsál a földre, édes anyánk ölébe. Megálljunk! Hadd legyen még néhány pillanattal közöttünk a drága halott, hadd idézzük fel még egyszer a végbúcsú előtt az ő nemes alakját s lelkének egész nemes egyéniségét! Néma most a drága szív, mely mindnyájunkért oly hűn dobogott; megtört és becsukódott a nyajas szem, a mely szívének egész jószágával és szeretetével mosolygott reánk; elmúlt örökre az ajak, a mely közöttünk mindig csak a szeretet hirdette. Szeretet, és mindig, és mindenütt csak szeretet... Ez volt az ő élete; ez volt az ő működése. Minden lépése, minden ténye, minden gondolata egészen utolsó lehetéig csak a szeretet volt. Odaadó, végtelen szeretet családja iránt; avagy láttunk-e valaha példásabb,

lánnyhoz — kivel soha azelőtt egy szót sem váltott — és megkérte kezét. Házasságuk azonban csak rövid ideig tartott, mert az asszonyka meghalt az első évben, mikor kis leányának életet adott. Doecskay akkor került ide, Reöthy grófokhoz.

Az egész család hamar megszerette őt, dacára, hogy kissé különönek tartották. Egyszer úgy nyilatkozott a grófnőnek előtt hogy női társaságban mindég olyan furcsán érzi magát, mint mikor a gyermek madárfészket szed ki és a tojásokat ügyetlenül tartja markában, attól rettegve, hogy összetöri.

Az öreg grófné komikus kétségbeeséssel csóvalta fejét s aranykeretű lorngettéjén érdeklődéssel nézett végig rajta.

— Maga egy valóságos ösember. Sie sind ein Urnensch!

Edith grófnő pedig szívből kacagott ez eredeti mondáson s azzal válaszolt rá, hogy rögtön fölszóllította az ösembert, tanítaná meg ő lovalogni.

Ettől a naptól fogva a falusiak sokat látták őket lóháton, amint lépésben haladtak egymás mellett, az erdőn vagy az erdőszélen...

Egyszer Edith grófnő fölívítte lovagját a kastély képterembe és ott sorra magyarázta neki, az ösök történetét. A sok régi olajfestyűn között, volt egy szelid arczú, kéz szemű, szép fiatal nő arcképe is, akit a család szégyenfoltnak tekintett, mert polgári

szertettelesebb családi életet? Avagy láttunk-e valaha ehhez fogható atyai, hitvesi, fiúi szeretetet? Odaadó, mérhetlen szeretet hazája iránt, a mely szeretet az alig 16 éves gyermekifjú kezébe kardot adott, hogy bátran halalmegvetéssel küzdjön a szabadság, egyenlőség és testvériség szent eszméiért. Odaadó, önzetlen szeretet minden embertársa, az egész emberiség iránt. De nem is volt soha ellensége, minek legnagyobb bizonyítéka az itt jelenlévő egész gyászoló gyűlekezet, a mely kísérte őt könnyes szemmel, fájó szívvel, nemzetiségi és vallási különbség nélkül ez utolsó földi útjára. Kevésnek, felelte kevésnek, jutott osztályrésztül ily köztisztelet, ily közszeretet, ily népszerűség. Pedig nehéz, valóságos idöket élünk; j embertársaink gyűlölsége minduntalan utunkat állja... Őt nem gyűlölte senki, őt mindenki szerette. Te csodálatos, tengeremélységű szív, mely leszünk képesek téged utólrni, vagy legalább megközelíteni a felebaráti szeretet gyakorlatában? És a mivel, mint a megyebeli tanfőszóelőjének voltaképen kezdenem kellett volna: élete odaadó, élető szeretet az volt iskolák s minden egyes tanító iránt. Ezt hirdette, ezt mutatta 18 éven át saját példájával nekünk, mert tudta, hogy a szeretet a leghatalmasabb paedagogiai eszköz. Szt. Pal azt mondja a szeretetről, hogy nélküle minden emberitudo-mány mitsem ér. És jól tudjuk, hiszen annyiszor hallottuk tőled, hogy lehet a tanító a tudósok tudósa, lehet egy valóságos élő encyclopaedia, ha nincs szívében odaadó szeretet tanítványja iránt, ha nem öleli magához a gyermeket, mint a teremtés koronáját, de a melyet neki meg kell tisztítani, hogy eredeti fényében tündökölhessen: kárba veszik minden tudomány, minden igyekezet. Ez tett mindnyájunk mesterévé, a te szeretetteljes egyéniséged volt az, a melylyel az egész tanfőszóelőt nemes kebledre szorított. Oh szív, csodálatos, tengeremélységű szív, melyben mindenki iránt annyi szeretet-lakozott s fért el: hogy férhatsz el most ily kicsi helyen, sőtét koporsódban? Oh szív, mely oly bőven, oly pazarul osztottad njándékaidat — »be kicsi most néma lakásod!

És szorongás fogja el keblünket, s lelkünk tépelődik: ki fogja e szeretetet pótolni? Utánad nézünk, mint a búcsúzó nap után, mely, miután bőven osztotta áldásait, világot, melegítet, éltetett, csendes méltósággal nyugszik le. Ilyen volt a te lenyugvásod is; — te is jól töltötted be hivatásodat, mert világot, melegítéssel és éltetéssel! De im, lenyugvásod után sötétség támad körülünk, keblünk felelem tölti el, hátha nem találjuk meg nélküled a helyes utat?

De nem, — ne fejjünk! Hiszen közöttünk marad az ő dicső szelleme, az ő drága emléke, mely elhunya után is vezérünk lesz; hiszen közöttünk marad e drága sír, e kicsi domb; ide fogunk eljánni gyakran, ezt fogjuk megmutatni a jövő tanító-nemzedéknek, hogy megtanuljuk a szeretetet a háza, a nemzet, a család s az egész emberiség iránt. Ide fogunk eljánni, hogy tanuljunk tőlrni, mire tanító pályánkon annyira szükségünk van. A ki őt ismerte, s látta a fájdalmat, lemondó, átszellemült mosolyt, midőn méltatlanságot, jogtalanságot kellett szenvednie, lehetetlen, hogy példát nem vett volna magának, miképen kell tőlrni és szenvednie. Mert a szenvedésből; csalódásból bőven kijutott neki, sőt elmondhatjuk, hogy boldog család életét kivéve, egész élete a szenved-

származású volt. Egyik ösök, ugyanis, azt a hallatlan vakmerőséget követte el, hogy mesallianszot kötött. Szerelomból. Bár a szegény asszony életével lakott ezért, mert a családi intrika halálba üldözte. Öngyilkos lett. Edith grófnő titokban beszélte ezt el Doecskaynak, különben kikapott volna szüleitől, bizalmaskodásért.

De hát azok a szép nyári napok már régben elmúltak. Edith grófnő föltment Bécsbe. Herculénnek készült. Az ösember meg így maradt az erdőn, halála sebezett szívével...

A karácsonyfa viaszgyertyái teljes fényben égtek, mikor a papa csöngtetett és a boldog gyermek örömperepe szaladt be a szobába. Nyomában a cseledek, a kik úgy látszik, szintén jól viselték magokat egész éven át, mert a Jézuska rólok sem feledkezett meg. Mindenkiné hozott valamit. Nagymama is kapott ajándékot. Egy drága fekete selyem kötöt 3 szeiből. Gyönyörűség volt látni is! Örült is neki. Régen vágyott ő már ilyenre.

Legboldogabb volt azonban a kis Margit, azt sem tudta mihez nyúljon előbb, a sok szép holmi közül. De azért az ajándékok koronája mégis az a remek hajas baba, amelynek olyan szép kék szemei vannak mint Edith grófnőnek, még a ruhája is szakasztott olyan, amínőben a comtesse a nyáron itt lovagolgtott.

S hogy elkészült a vacsora és a kis család leült a terített asztal mellé, oda kűnn olyan hóvihár

dések, lemondások és családok lacolatla volt. Elmondhatjuk sírja felett a koszorús költővel: »Nyugodj, rajtad úgy dőlőlyt a csalfa szerencse; a békétől sír enyhe takarja porod.

És végül ide fogunk járni, hogy megtanuljunk, miképen kell önzetlenül munkálkodni és fáradozni — a köző s embertársaink érdekében. Hiszen te csak akkor voltál igazán boldog, ha valakivel, különösen a tanítóval jól tehetted; hiszen atyánk, igaz, jó, szerető atyánk voltál te nekünk, a ki addig, a míg a mi javunkon fáradoztál, a magad jólétéről megfeledkezte! Igen, hogy még egyszer összefoglaljam az elmondottakat: ez a sírhalom lesz a mi iskolánk, itt fogunk tanulni szeretni, tűrni, és dolgozni.

És most Isten veled! Nyugodj csendesen az anyaföldben, azon a helyen, melyet magad választottál ki magadnak. Im előtted állanak a Fátra örökzöld fenyvesei, melyek közé a messze dévidékről kivánczoltál... meghalni; — im előtted van a hatalmas iskola, a melyet te teremtetted, — a mely téged el nem felejtett, a mi ki nem alszik a hala és szeretet az emberi szívekben, s a melynek ez a sírdomb mindenkor a legfelfeltetebb kincse, a legbecesebb erejéjé leend, s előtted van a város, melyet megszeretél s melyben aggorkorodban új csendes otthon találtál. Hiszen magad mondtad tollba fíadnak alig pár órával halálod előtt e szavakat: »Sokat faradtam, a sors sokat hánytvetett ide-oda; de áldom Istenemet, mert szülőhelyemtől elszakadva öreg napjaimra új, békés otthon találtam e városban s kivánom, hogy faradt csontjaim itt nyugodjanak». Ki annyi szép vidéken fordulhat meg, visszakivánczolt Szt.-Márton kicsi, szénaillatos temetőjének korhadt fakeresztjeit, süppedékes sírhantjait alá...

Nekünk egyfelől vigaszul, másfelől bátortatlanság szolgáljanak a költő eme szavai: »A derék nem fél az idők mohától, a koporsóból kitör és eget kér; de nyugjton mindnyájunknak vigaszt a hit s megnyúvasunkra legyenek a szentírás eme szavai: »Jó harcot harcoltam, a hitet megtartottam, egyebekben el van véte számomra a dicsőség koronája, melyet azon a napon ad az igazságos bíró.

Legyen neked könnyű e föld, — nyugodjál békében, — Isten veled, — a viszontlátásra!

Levelez.

Znáčoválja, 1896 aug. 25.

A pár év előtt megalakult znáčováljai ifj. kör dicséretes buzgóssággal törekszik megfelelni nemese hazafias feladatának. Nem csak irodalmi és magy. történelmi dolgozatokkal igyekszik ápolni és terjeszteni a magyar műveltség nemzeti vidékünkön. s művel ifjakhoz illő komolysággal törekszik ellensúlyozni némelytől honfitársaink nemzetietlen törekvéseit, hanem hogy a hasznát a mulatsággal összekesse, az idén is ép úgy, mint a múlt évben, a magyar színmű-irodalom egyik kiváló termékét is előadja, az itteni magyar és hazafias tők közönségnek osztatlán tetszése mellett.

Színter került *Liliumfi*, Szigligetnek egyik mulatság jelenetekben, élmes fordulatokban és komikus jellemekben gazdag és mesteri szerkezetű vígjátéka. A szereplők mind a fent nevezett ifjúsági kör és

keletkezett, hogy a vén fák csak úgy csóváltak fehér fejüket. Soha ilyen! A szél meg sirva, fűtőlve hordta a havat meg-meg ravza a ablaktáblákat.

Emiatt aztán nem is hallották oda benn, a kis szán csengőjét, mely megállt a kastély kapuja előtt. Egy erősen beburkolt alak szállt ki a szánkából s zsebéből kulcsot véve elő, maga nyitotta ki a kaput, nem csöngögetett rája. Aztán nesztelen léptekkel ment végig a folyosón s egyenesen az ebédőnek tartott, hol a család vacsorázott. Kopogtatás nélkül nyitott be az ajtón s míg azok fölálltak az asztaltól és kíváncsian nézték a tetőtől talpig beburkolt, váratlan vendéget, az ledobta magáról a drága szőrmébe bélelt fölőt, melyből az Edith grófnő büszke, szép alakja bontakozott ki.

A meglepetés fölkiáltása hangzott mindhármok ajkáról, mialatt Edith ráborult Dooskay keblére s az ősember, erős karjaival, szívéhez szorította szerelmését...

A hóhírar meg egyre tombolt, mikor a falu kis harangja megcsendült, éjfél misére. A szél elvitte hangját a vén kastélyba is, hol két, egymást forrón szerető, szív ádozót a szerelm istenének...

Főnn az emeleten pedig a büszke ösök mogorván néztek magok elé, csak az a szelid arca, kékszemű, szép aszony látszik mosolyogni, az arany ramából, mintha azt gondolná magában; »Meg vagyok boszulva!

helybeli hölgyközönség kebeléből kerültek ki. Ulrich Margit k. a. egy műkedvelőt meghaladó felfogással és ügyességgel játszta a minden áron férjhez menni akaró vén kisasszony és magán-nevelő (Camilla) szerepét. Temperamentuma, organuma egy hivatalos theatristának is becsületére válnék. Mello partnere volt Ulrich Győző a tudós, szilárd elhatározású, de a bátorságban nem nagyon excelláló Szilvay professzor szerepében. Nem tartozik a díszlet komikusok közé, de ügyes alakításával állandóan derűt hangulatban tartotta a közönséget, Braun Gizella k. a. kedves volt a végzet ellen küzdő, de a félreértések elsimulta után boldogsággal fellelő Mariska szerepében. Wagner Hugó a cimszerében valódi színész-tehetségnek mutatta be magát. Temperamentummal és fésztellenül adta a sangvínus ember minden ötletességében, könnyelműségében és léhaságában dula-kodó szerelmes ifjú theatristát. Jeszenszky Béla, mint Szellemfi, éhenkórász színházi kellékes, kortináhozú principálisának Liliofinak visszhangja, s a helyzet mibenlétét gyorsan felismerő segítő-társ, kópésággal sokszor megkacagattatta a közönséget. Tilles Hermin k. a. befejezett diletantissimussal, s a közönségnek nagy tetszése mellett, kecsesen adta Erzsike szerepében a szerelmes, de azért mástól sem teljesen idegenkedő, s a női tulajdonságok legzsebeiből többiket a hiúságot sem végkép nélkülöző lényasszonyt. Ügyes társa volt Czinczik Gábor a szerelmes pincér szerepében. Tilles Győző szép sikerrel jelenítette meg a hasonkémelő, de számításában felsült falusi korszmórost. Scheer Gusztáv jellemzetes fővárosi vendéglős, Szmelana Nándor szánalomra méltó kijátszott vőlegény volt. Braun Frida k. a. (pörlekéd szomszédasszony), Ulrich Ilonka (szobalány), Kuzsely J. és Wagner N. (vendégek) mint ügyes műkedvelőkül ígérkeznek. Végül meg kell említenünk, akit legtöbb elismerés illet meg, akár kiváló képességeit, akár az ifjúság körében kifejezett munkásságát tekintjük: a kör ifjú elnökét, Mikó Györgyöt, ki ezáltal — papi állása miatt — a leghalátlanabb, de egyszersmind a legnehezebb szerepre (sugó volt) vállalkozott, de akinek csaknem egyedül köszönhető a színelőadásnak egész létrejötte és sikere.

Az előadást a Hymnus éneklése és görög-tűz fénye mellett élőkép követte, melyben Komáromy Mariska igen csinos magyar geniusz volt.

A rendezés főmó érzékelt történet, vezetéséért Mohar József tanár úrnak tartozik az ifjúság halála.

Nevezetesebb fürdők s klimatikus gyógyhelyek a Felvidéken.

(Folytatás.)

Trencsén-Teplíc, Trencsénmegyében, 252. m. m. P. T. helyben. V. T. helyben. V. T. helyben. A festőileg szép Vágvölgynek egyik kies mellékvölgyében, a Tepla patak mentén a Dedovec és Klepács hegyek által képzett szikületben fakadnak hevíforrások, melyek körül már a XVI-ik században alakult a fürdőtelep, mely az idők folytán önálló községé — Teplíc — fejlődött ki. A teplici fürdő hazánk egyik legnagyobb és legjobban vezetett és berendezett fürdőhelye. Ennek középpontját az impozáns főtér képezi, mely négyoszlopalakú sétatér, ez, déli oldalát az úgynevezett »Kastély» foglalja el. (a régi Illészházak kastélya), a melynek földszintjén van az I. és II. számú nagy fürdőmedence, az emeleten vendégszobák, jobbról-balról tőle emeleten nagy bérházak állanak, szemben vele a sétatér északi oldalán a Tepla patakot túl van »Ausztria»-hoz címzett fogadó, a keleti oldalon pedig egy nagy lakóház az I. és IV. számú fürdőmedencéket magában foglaló fürdőház, ezek mögött áll a »Sina-fürdő», ebben a »Hamam-fürdő», ez nemcsak Trencsénnek, de talán egész Közép-Európának legzsebé fűrdője, pazar fényvel, kitünő izléssel, mór stílusban épült fürdőház, melyben kisebb-nagyobb fürdőmedencék, zuhanyok, fürkék, pihenőhelyek legkényelmesebben vannak elhelyezve és luxussal berendezve. A Sina-fürdő, melyben a fürdőmedencék kívül 76 vendégszoba van, téli használatra is be van rendezve. A főtér nyugoti oldalát a »Hőviz»-hez címzett szálloda foglalja el, mögött van a »Hötel garni» (66 szobával). A kastély udvarában van az »Ös-forrás» is, mely a fürdőházban a kádfürdőket látja el hévvel és a azokivül az ivókúrára használatik; az idén épült a kastély mögött az új fürdőház, melynek földszintjén a fürdőmedencék úgy vannak elhelyezve, hogy tőlő kocsival lehet az utcáról egyenesen a kádakig jutni. A kastély és Sínház között csinos házak mellett elhaladva, kijutunk a nagy kiterjedésű s gondosan ápolat parkba, ennek az elején találjuk mindjárt a palotaszzerű előkelő benyomást tevő »gyógycsarnokot», mely az utolsó években épült (nagy társalgó, olvasó-, játszó- és főleg izésteles táncstermek, étező helyiségei a modern igényeknek megfelelőleg vannak berendezve). A parkban van még egy vendéglő, nyári színház is, a park végén nagyobb kiterjedésű tó terül el, elkülönített úszóudvar. A parkból a 700 méter magas Klepácsra és az ezzel szemben álló Cenovecra jó érdeket vált vezetnek fel, a hegyek ormairól gyönyörű

kilátás nyílik a Vag és Nyitra folyók völgyeibe. A vendégek befogadására az uradalmi épületekben (400 szobával) kívül még a közönsé lakóinál vagy 100 házbán 500—550 szoba kapható. A trencsén-teplici fürdőt mindazon esetekben, a hol képes hévvel indikáltak ajánljuk, de nemcsak az ilyen betegségekben szenvedők látogatják ezen fürdőhelyet, de igen sokan jönnek ide nyaralási szándékkal. Pormentes ide levezője, szép tekvése, kitünő berendezése nagyon sok vendéget vonz ide. Nagyon sok beteg keresi fel a teplici fürdőt külföldről is, úgy hogy a kültödiiek száma több ezerral meghaladja a helybeliek számát. A szegény betegekéről is gondoskodnak, van itt a katonák részére katonai fürdőház, Trencsénmegye pedig nagyobb szabású megyei kórházat allított itt fel. Trencsén-Teplícnek hit hévforrása van, ezek közül öt közvetlenül a tágas fürdőmedencék alatt bugyog fel, míg az »Ös-forrás» az ivókúrára szolgál, s a kádakat látja el hévvel. Utóljára Schneider Ferenc bécsi tanár 1874-ik évben vizsgálta azokat; szerinte van benne: Kalcium sulfat, Natrium sulfat, Mész sulfat, Magnesium sulfat, Natrium chlorid, Mész karbonát, Vasoxidul és agyagföld, Hydrogen siliak, Kénhidrogén, Szabad és felig kötött szénasz. Trencsén-Teplíc gróf d'Harcourt tulajdonja, s házilag kezelteik, a fürdő igazgatója Krepler Fridolin lovag, Fürdőorvosok: dr. Filipkiewicz István, dr. Gellia Rezső, dr. Heinrich Adoll, dr. Friedländer, dr. Biumenthal és dr. Prohaska.

Uj-Tátrafüred, Szepesmegyében, Nagy-Szalok község határában, 1004 m. m. P. T. Telephon helyben. V. Poprád Felka (12 kilométer) vagy Tarta-Lomnitz (6 kilométer). Tatra-Füredtől gyógyhely, melyet 1876-ik évben alapított dr. Szontágh Miklós és a modern balneotechnika minden intézményével látott el. A Mulvan-patak, mely az Ótőrfőből ered, mindkét oldalán, fenyvesek között szétszórvva állanak a maganyvilák és a vendégek befogadására szolgáló lakóházak. Az egész telepnak középpontját képezi a régi és új Sanatorium és ezek között a fürdőház. Négy kristálytiszta hegyi forrás látja el a fürdőházat vízzel, szükség esetén még a hegyi patak vizét is felhasználják. A forrasok vize rendkívül lágy s alig tartalmaz ásványosokat, így például a Szontágh-forrásban az összes túzóló rész 0.037 grammot tesz ki egy literben. A fürdőház emeletén két külön osztály van — egyik a férfiak, másik a nők részére — a hidegvízgyógyomd használatra berendezve és a fürdőtechnika mindenemű eszközeivel felszerelve. Ezeket kívül van ott még egy inhalatorium sós, terpefenyő-gözké belégzésére és négy fürdő törpefenyő-fürdőkre. A földszinten van négy tisztasági fürdő és három fürdőszoba moor-fürdőkre berendezve. A gyógytényező a vizgyógyomdón kívül a helyi klimatikus előnyeiben rejlik, melyeket még tej-, savó- és kefir-kúra és pneumatikus kezelés bővíti ki. Uj-Tátrafüredben ez időben 38 épület áll, melyek közül 12 magánygyaraló, a többi az intézethez tartozik. A lakó-épületek közül négy nagyobb szállodaszzerű, a többi villa-stílyben épült ház. Az intézeti házakban (Uj és régi Sanatorium, Gyopár, Pensé, Róza-villa, Siléné, Európa, Erika, Szontágh-villa, Nelefejt, Budapest és ennek dependense, Pentesilla, Eremitage), 215 szoba áll a vendégek rendelkezésére. Az épületeknek nagyobb része a Tatra Klótid-ül mindkét oldalán épült fel. A régi és új Sanatoriumot fűdött folyosó köti össze a kávéház, nagyvendéglő és a nagyserű fűdött sétatárcsarnokkal, melynek pártját a Tatrán nem találjuk. A központi épület Uj-Tátrafüreden az »Európa» háromemeletes vendégház szemben a Sanatoriummal. A vendégek szórakozásáról bőven van gondoskodva, a gyönyörű sétatér, a szebbnél szebb sétakut és kirándulóhelyek (Tatrafüred és Alsó-Tátrafüreddel közösek), játszótérek híresek Uj-Tátrafüreden. A fürdőhely javait a magas fekvés és a vizgyógyomd alapítja meg; idegbántalmak, véréhiányosság, szív- és tüdőbántalmak. Uj-Tátrafüred dr. Szontágh Miklós birtoka, ki azt házilag kezeli. Fürdőorvos: dr. Szontágh Miklós és egy segédorvos.

HIREINK.

— Beiktatás. Az itteni izr. hitközség augusztus 25-én fontos ünnepet ült. E napon iktatta be hivatalába, a most szervezett lelkesítő állásra, dr. Schwarz Mór urat. Fogadtatására a rutkai állomásra elébe ment a hitközség küldötte, Hoffmann Ede, a helybeli kereskedelmi és hitelintézet főkönyvelője s a hitközség modern irányzatának lelkes bajnoka. A helybeli vasuti állomáson dr. Lax Adolf ügyvéd fogadta az új rabbit, hozzája intézett szép beszéddel; az imaház ajtajában pedig Friedmann Gyula hitközségi elnök üdvözölte. Az imaházban az új rabbi atyja, Schwarz Jakab, csáktornyai rabbi tartott beszédet magyar és német nyelven a rabbi hivatásáról. Beszédét végzetével atyai áldását adta fiára, hogy hivatásában kitartó legyen. Erre a fiatal rabbi kézőcskával, s rabbi atyjához intézett hálafelet szavaival közönte meg az évek hosszú során át irántába tanúsított gondoskodást. Majd a szöszekre lépett s előbb magyar, aztán német nyelven fejtekte ki programját, melyet a templomban, az iskolában s az életben folytatni fog. Hirdetni fogja — ugymond — az egy igaz Isten tanát a templomban, az iskolában kiváló gondot fordít az ifjúság vallás-erkölcsei és hazafias nevelésére, de az életben is kiakarja venni a maga részét. Hatni akar a felnőttekre is, a mennyire közlekedésével a netaláni differenciákat iparkodni fog kiegyenlíteni... A rabbi új programja nagy tetszést aratott a hallgatóság sorában. — Örömmel üdvözöljük a rabbi urat, mert nemcsak hitközsége, hanem — mint már meg vagyunk róla győződve —

mi is hatalmas támaszt, segítő társat nyerünk benne társadalmi s különösen hazafias misszióknak teljesítésében. . . A kiképzés után — mint halljuk — bankett volt az iskola nagytérében, melyre azonban csak a hitközség tagjai voltak hivatalosak.

— **Beszámoló.** *Lehotzky* Vilmos, turócvarmegye alsó kerületének képviselője most járja be kerületét, hogy megbízói előtt beszámolóját elmondja s a jövőre nézve programját kifejtse. Ma egy hete Ruttkán tartott beszédét ottani és környékbeli választói előtt, ma pedig Turán és Szucsán közönségekben tartja meg beszámolóját. A szucsáni körjegyzőség lovas bandériummal fogadja szeretett képviselőjét, ez által is tanúságot akarván tenni irányában való bizalmának.

— **Kinevezés.** A vallás és közoktatásügyi miniszterium *Bátori* Ármin helybeli állami polgári és felsőkereskedelmi iskolai tanárt a dévai állami főrealkolához rendes tanárrá nevezte ki.

— **A néppárt szervezkedése.** Turóc megyében, hol eddig kevés érdeklődés mutatkozott a néppárt iránt, megkezdődött immár a szervezkedés. A mozgalom papi és pánszláv körökből indult ki. Hazafias párságunk hol itt, hol ott értekezik a pánszlávokkal. Így augusztus 23-án Szucsányban volt értekezés, melyen — mint értesülünk, az határozatot, hogy *Paulovits* József esp. plebános, címzetes kanonok, fellép néppárti programmal, *Mudrony* Pál turóc-szt.-mártoni ügyvéd pedig nemzeti párti programmal, hogy aztán ezen két párt esetleges fuzionálásából diadalra jöhessen a jövő választásoknál *Mudrony* Pál. A megye felső kerületében szintén lesz néppárti és nemzeti jelöltjük. Nemzetiségi jelöltül dr. *Vanovics* turóc-szt.-mártoni ügyvédet emlegetik, a néppárti még nincs kijelölve. A terv azonban az, hogy itt meg a nemzeti párt szavazatok engedjenek át a néppárti jelöltnek. Az osztokodás tehát megtörtént egészen atyafiságosan, de erősen kételkedünk győzelemünkben. A megye lakossága nyugodt s nem megy könnyedén lépre.

— **Költözökös folytat** bútoradarabok és egyéb tárgyak eladatnak *Bátori* Ármin tanár úr lakásán e hó 31-ikéig bezárólag. Megtekinthetők a déli és délutáni órákban.

— **Meghívó.** A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület XIV. rendes közgyűlést Budapesten, 1896. évi szeptember 7-én d.-u. 5 órakor az ezredéves országos kiállítás ünnepélyek csarnokának kis termében fogja megtartani, mely alkalomra az egyesület tisztelt tagjai, valamint az érdeklődő közönség ezennel meghívattak. A közgyűlés megelőzőleg d. u. 3 órakor tartja ülést ugyanazon helyen az igazgató választmány, melynek tagjai szintén a jelen meghívóval kéretnek minél nagyobb számban megjelenni. A közgyűlés tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó. — 2. Az ügyvezetőség évi jelentése az 1895/96. évről. — 3. Kisdödvők és választmányok 1895. évi zárszámadása. — 4. Kisdödvők és választmányok 1897. évi költségőirányzata. — 5. Központi pénztár 1895. évi zárszámadása és 1897. évi költségőirányzata. — 6. A szeptember 8-iki közművelődési kongresszust előkészítő intézkedések. — 7. A közgyűlésig netán beérkező indítványok. Nyitran. 1896. évi augusztus hó 12-én. *Lőrinczy* György titkár. *Craus* István, ügyvivő alelnök. Az egyesületi tagok részére a kedvezményes vasúti utazáshoz szükséges igazolványok a f. augusztus hó végén a tagsági jelvényekkel együtt fognak szétküldetni. — A fővárosi látványosságok kedvezményes áron leendő megtekintésére jogosító jegyek kaphatók lesznek szeptember 4-étől 7-én déli óráig Budapesten, a F. M. K. E. titkári hivatalában »Orient« szállodában, (Kerepesi út, a népszínházzal szemben).

— **Tájékoztulás.** A magyar közművelődési egyesületek együttes országos kongresszusa alkalmából Budapesten rendezendő ünnepségek rendje: 1896. évi szeptember 7-én este 8 órakor ismerkedési estély, (Ennek helyét a végrehajtó bizottság ezután fogja meghatározni s külön értesítéssel, vagy a hírlapok útján közölni), 1896. évi szeptember 8-án délelőtt 10 órakor Budapesten a kiállítási ünnepélyek csarnokának nagy termében a közművelődési egyesületek milleniumi országos kongresszusa. Elnökök: gróf *Bethlen* Gábor, gróf *Károlyi* István és *Széll* Kálmán. A kongresszus ünnepi szónokai: *Berzeviczy* Albert, gróf *Apponyi* Albert és *Ugron* Gábor. — Ez ünnepi szónoklatokon és *Gerlőczy* Károly, — ki Budapest főváros nevében és *Rákosi* Jenő, — ki az »Othon« Irok és Hírlapírók Köre nevében üdvözli a kongresszust, — felszólalásán kívül csak testvér-egyesületek esetleges üdvözlése van a kongresszus napirendjére

kütyve, minél fogva viták felvetése az ünnepélyességre való tekintettel, — kerülendő. — Délután 2 óráig a kiállítás megtekintése; 2 órakor ünnepies közehéd, melynek helyét szintén a végrehajtó bizottság határozza meg.

— **Nyílt levél a papsághoz.** A központi névmagyarosító társaság nevében *Telkes* Simon elnök nyílt levelet intéz Magyarország lelkeszeihez a névmagyarosítás érdekében. Lesznek — úgy mond — a lelkeszi kar tagjai közt, kik a névmagyarosítás hazafias céljára való tekintetből, híveik közt azokat, a kiket illet. fölvilágosítják; lesznek, kik a netalán kételkedőket bátorítani, buzdítani és azokat, kiknek e részben útmutatás vagy tanács kellene, a névmagyarosító-társasághoz utasítani fogják és lesznek olyanok is, kik jó példával fogják a vezér után szótkeintőket követésre ösztönözni.

Irodalom.

Annai jót és dicseretest elmondunk már a *Lampel* Róbert (Wodianer F. és Fiai) budapesti kiadó cég által a millennium alkalmából megjelenő *Szalai-Baróti* tele »Magyar Nemzet Történeté-ről«, hogy ezáltal csak röviden akarjuk jelezni, hogy e nagy diszunkaból most vettük a 44-ik füzetet, szokott díszes kiállításában. A szöveg I. Ferdinand király halálán túl, mar utóda I. Miksa királyról is értekezik. E füzetet következő illusztrációk díszítik: A zentai csata (Engerth A. festménye). Oláh Miklós (Kugendas J. G. metszete). *János* Zsigmond emlékérmé és aláírása. *Miksa* király. *Schwendi* Lázár. Tokaj megvétele 1595 ben. *Szulejman* szultán. *Zrínyi* Miklós arcképe. *Szigetvár* ostroma. *Zrínyi* Miklós aláírása. *Zrínyi* Miklós sisakja. *Gyula* ostroma. II. *Szelim* szultán. *Schwendi* Lázár emlékérmé. *Verancsics* Antal. *Förgách* Ferenc, váradi püspök, utóbb esztergomi érsek. *János* Zsigmond és *Bathory* István.

Nyílttér.

(Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a szerk.)

Foulard-selyemét 60 krtól 3 frt 35 krig méterenként — japáni, chinái, s. a. t. a legújabb mintázzal és színekben, ú. m. fekete, fehér és színes. **Henneberg selyemét 35 krtól 14 frt 65 krig méterenként** sima, csikos, kockázott mintázzal, damasztot s. a. t. (mintegy 240 különböző minőségben és 2000 szín és mintázzal s. a. t.) a megrendelt áru postabér és vammmentesen a házhoz szállítva mintákat postafordultával küld: **Henneberg G.** (os. k. udvarszállító) **selyemgyára Zürichben.** Svájcba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó. Magyar nyelven irt megrendelések pontosan elintéztetnek.

1396. tjk. sz. 1896. 75 805 137

Árverési hirdetményi kivonat.

A turóc-szt.-mártoni kir. járásbíróóság mint telek-könyvi hatóság közhírré teszi, hogy a turóc-szt.-mártoni lakarepéznárnak *Jarabák* János elleni végrehajtási ügyében *Szucsán* közönségben fekvő:

a) a szucsáni 17. sz. tjkben A I 1—4. 6—13. sor-sz. a felvett ingatlanból és 154., 162 sz. házakból *Jarabák* Jánost B 1. és B 3. tétel szerint összesen 12/25 részben megillető jutalékra 374 forint.

b) az ottani 579. sz. tjkben A + 1. sor., 1851. hr. sz. a. felvett *Epstein* Ede nevére 1/8 részben, *Révusz* Tamás és *Jarabák* Jánost 2/8 részben irt »Cser-tiasz« nevű erdőre 192 forint;

c) az ottani 276. sz. tjkben A + 1. sor., 1350. hr. sz. a. felvett »Zapotocsa« dűlőben fekvő legelőből *Jarabák* Jánost B 13. tétel szerint 12/19705 részben megillető jutalékra 7 forint és

d) az ottani 288. sz. tjkben A + 1. sor., 1814. hr. sz. a. felvett erdőből *Jarabák* Jánost B 20. tétel szerint 19/26761 részben megillető jutalékra 10 forint ezennel megállapított kiképzési árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlanból az 1896. évi szeptember 14. napján délelőtt 10 órakor *Szucsán* közönségben a község hazánál megtartandó nyilvános árverésen a kiképzési áron alól is el fog adni.

Árverezni szándékozik tartoznak minden egyes ingatlanból kiképzési áranak 10%^o-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapírral a kiképzőt kezéhez letenni, vagy pedig a banapénznek a bíróságnál lett előlege elhelyezéséről kiállított szabályszerű elősmervényt átszolgáltatni.

Kir. Járásbíróóság mint tkvi hatóság.

Turóc-Szt.-Mártonban, 1896. évi május hó 26. én.

Medzhiradzsky,
kir. albiró.

149—896. sz. nagy.

Hirdetmény.

Néhai *Medved* sz. *Poldauf* Johanna felső-stubnyai lakosné Felső-Stubnyán 1880. évi december hó 20-án végredelet hátrahagyása nélkül elhalt örök-hagyó hagyatéka ügyének tárgyalására határnapul 1896. évi december hó 10-ik napjának d. e. 10 óráját tőzöm ki irodamba, mely határnapra a hagyatékban érdekeltek mutatkozó, de ismeretlen helyen távol levő *Spevák* József-et e hirdetés útján oly hozzáadással idézem meg, hogy abban az esetben, ha a tárgyaláson személyesen vagy meghatalmazott által meg nem jelenik: a tárgyalást a részére a gyámhatóság által kinevezett gondnokkal fogom megtartani és hogy perre utasítás ezekben is — a mennyiben képviseléstől nem gondoskodik — ez a gondnok fogja képviselni.

Turóc-Szt.-Mártonban, 1896. évi augusztus hó 24.

Galanta Samu,
kir. közjegyző.

Fischer Lajos turóc-szt.-mártoni céghez

A ki vásárolkat jól és olcsón vásárolni akar, forduljon

Kitűnő kerékpárok (biciklik), teljesen felszerelve, frt 130.—
Galamb-tisztítógép frt 20/30, 30.—, 34 és 40; szecskavágó gépek frt 12/30-tól fejjebb.

(a »Sporitelma« átellenében).

A legújabb varrógép (csak próbavariás után fizetendő) frt 29.—
Konyha-boremlés (40 db. edény és eszköz) frt 15.—

Turóc-szt.-mártoni Magyar Nyomda — Moskóczi Ferencné.